МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології
Кафедра педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Дошкільна психологія»

Код дисципліни	2ВБ 2.2.1.
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	053 «Психологія»
Освітньо- професійна програма	Бакалавр із психології. Психолог.
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS (120 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	екзамен

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	**Журавель Анна Василівна –** кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту
Контактний телефон	0950443426
E-mail:	azhuravel83@meta.ua
Консультації	Вівторок 13.00-14.00, ауд. 408 (7 корпус)

1. Анотація курсу

ОК «Дошкільна психологія» вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти як вибіркова навчальна дисципліна циклу професійної підготовки у третьому семестрі. Освітній процес охоплює лекційні та практичні заняття, виконання самостійних робіт, модульних контрольних робіт та підсумковий контроль (іспит).

Місце ОК в ОПП:

Навчальну дисципліну «Психологія» внесено до вибіркових навчальних дисциплін ОПП циклу дисциплін професійної підготовки у 3 семестрі після вивчення навчальних дисциплін «загальна психологія з практикумом», «вступ до спеціальності», «вікова психологія». «Дошкільна психологія» передує вивченню «педагогічнії психології», «соціальній психології», «етнопсихології».

Мета навчальної дисципліни: розкриття закономірностей психічного розвитку дитини; вивчення новоутворень в головних сферах психіки дошкільника: діяльності, пізнавальних сферах особистості; уявлення про розвиток дитини на кожному віковому етапі; створення на цій основі цілісної картини особистості (розвитку психіки) та формування психолого-педагогічної готовності до майбутньої професійної діяльності.

Завдання навчального курсу:

1) надання студентам знання про особливості психіки дитини на кожному віковому етапі, що допоможе краще засвоїти й зрозуміти основні закономірності психіки, що стане основою бачення внутрішнього світу дитини;

2) оволодіння студентами прогнозуванням, плануванням та здійсненням конструктивної педагогічної взаємодії, з урахуванням соціальної ситуації, розвитку окремих дітей та мікроклімату групи;

3) вивчення, аналіз та узагальнення практики, досвіду практичних психологів у дошкільних навчальних закладах;

4) становлення наукового світогляду майбутнього педагога, розвитку стійкого інтересу до самопізнання, самовиховання, самоосвіти.

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен набути таких **компетентностей:**

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку.

Попередні компетентності (преріквізити), необхідні для вивчення освітнього компонента, формуються під час засвоєння ОК: «вступ до спеціальності».

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології

ФК 2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

ФК 3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК 4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел

ФК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій

ФК 6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження

ФК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації

ФК 8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)

ФК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту

ФК 10. Здатність дотримуватися норм професійної етики

ФК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

Програмні результати навчання

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв’язання

ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги

ПРН 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження

ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв’язання

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника

ПРН 12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПРН 15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Комп'ютер Windows 7 або пізнішої версії, Mozilla Firefox, MS Office 2010 або пізнішої версії; Google Класс, Zoom, доступ до електронних журналів бібліотеки; доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу.

2. Організація навчання

Види занять.

Лекція-бесіда, передбачає безпосередній контакт викладача з аудиторією. Запитання адресуються до всіх, студенти відповідають з місця; викладач піклується про те, щоб запитання не залишалися без відповіді. Запитання не для контролю знань, а для з'ясування рівня орієнтованості і пізнання студентів з проблем курсу, міри їх готовності до сприйняття наступного матеріалу. В умовах карантину (дистанційне навчання) лекційні заняття проводяться на платформі ZOOM.

Практичне заняття передбачає детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень курсу та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання відповідно до сформованих завдань. Перелік тем практичної роботи визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Практичне заняття включає: проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів; постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участю студентів, - розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Оцінки, отримані студентом за окремі практичні заняття, зараховуються під час виставлення підсумкової оцінки з даної навчальної дисципліни. В умовах карантину (дистанційне навчання) практичні заняття проводяться з використанням сервісу classroom google.

Самостійна робота студента (СРС) - це самостійна діяльність-учіння студента, яку викладач планує разом зі студентом, але виконує її студент за завданнями та під методичним керівництвом і контролем викладача. Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Зокрема, самостійна робота студентів із зазначеного курсу передбачає:

1) виконання індивідуального проекту на пропоновану тему;
2) написання рефератів на пропоновані теми;
3) заповнення узагальнюючих схем, таблиць з тем.

В умовах карантину (дистанційне навчання) планування самостійної роботи студентів, методичне керівництво і контроль за її виконанням відбувається з використанням платформи ZOOM.

Структура дисципліни

Тема	Лекції (год.)	Лаб. роб. (год.)	Практ. роб. (год.)	СРС
Змістовий модуль 1. Дошкільна психологія як наука і навчальний предмет.				
1.1. Предмет, завдання і методи дошкільної психології.	2	-	2	8

1.2. Сутність і закономірності психічного розвитку дитини	2	-	2	8
Змістовий модуль 2. Психічний розвиток дитини з народження до 3 років.				
2.1. Психічний розвиток немовляти.	2	-	2	8
2.2. Психічний розвиток у ранньому (першому) дитинстві	2	-	2	8
Змістовий модуль 3. Розвиток психічних процесі дошкільників.				
3.1. Сенсорний розвиток дошкільників.	2	-	2	8
3.2. Розвиток пам’яті та уваги дітей дошкільного віку.	2	-	2	8
3.3. Розвиток мислення, мовлення та уяви в дошкільному віці.	2	-	2	8
3.4. Емоційно-вольова сфера у дошкільному дитинстві.	2	-	2	8
3.5. Психологічна характеристика діяльності дитини у дошкільному віці.	2	-	2	8
3.6. Розвиток особистості дошкільника.	2	-	2	8
Разом	**20**	**-**	**20**	**80**

Перелік питань до підсумкового контролю із дисципліни
«Психологія» (іспит)

1. Особливості психічного розвитку новонародженого. 2. Криза новонародженості. 3. Загальна характеристика психічного розвитку немовлят. 4. Роль рухової активності у психічному розвитку дитини. 5. Вікові особливості виникнення і прояву різних властивостей темпераменту дошкільників. 6. Співвідношення спадкового і набутого у темпераменті дитини. 7. Психологічні особливості дітей різних типів темпераменту. 8. Прояв властивостей темпераменту у навчально-виховній роботі з дошкільниками. 9. Характеристика здібностей дітей дошкільного віку.10. Криза першого року життя. 11. Загальна характеристика мислення дошкільників. 12. Мислення і діяльність дошкільників. 13. Керівництво розвитком мислення дітей.14. Мимовільна пам’ять дошкільників і умови її розвитку. 15. Довільна пам’ять і етапи її розвитку у дошкільному віці. 16. Формування елементів логічної і інших видів пам’яті у дошкільному дитинстві. 17. Управління розвитком пам’яті дітей дошкільного віку. 18. Особливості уяви дошкільника. 19. Розвиток видів уяви у дошкільників. 20. Розвиток операцій уяви у дошкільному віці. 21. Розвиток функцій уяви у дошкільників. 22. Управління розвитком уяви дітей. 23. Розвиток почуттів у дошкільному віці. 24. Розвиток вищих почуттів у дошкільників. 25. Ранній вік і його значення у подальшому розвитку дитини. 26. Формування предметної діяльності у ранньому дитинстві. 27. Зародження нових видів діяльності у ранньому дитинстві. 28. Новоутворення пізнавальної сфери у період раннього дитинства. 29. Криза трьох років. 30. Соціальна ситуація розвитку у дошкільному віці. 31. Загальна характеристика ігрової діяльності дошкільника. 32. Роль дорослих у розвитку ігрової діяльності дошкільника. 33.

Види ігрової діяльності дошкільника і їх роль у психічному розвитку. 34. Значення гри для психічного розвитку дошкільників. 35. Вплив зображувальної діяльності на психічний розвиток дошкільників. 36. Криза шести-семи років. 37. Формування психологічних передумов трудової діяльності дошкільника. 38. Становлення трудової діяльності дошкільників. 39. Особливості уявлень дошкільників про працю дорослих. 40. Вплив трудової діяльності на психічний розвиток дошкільника. 41. Психологічні передумови формування навчальної діяльності у дошкільному віці. 42. Основні рівні розвитку і готовність дошкільника до навчання. 43. Особливості спілкування дитини з дорослими. 44. Особливості спілкування дитини з батьками. 45. Специфіка спілкування дитини з вихователем. 46. Функції уваги у дошкільників. 47. Мимовільна увага і умови її розвитку у дошкільному віці. 48. Довільна увага дитини дошкільного віку і умови її розвитку. 49. Розвиток лексичного запасу і граматичної будови мовлення дітей дошкільного віку 50. Функції мовлення дошкільників. 51 Психологічні основи сенсорного розвитку дошкільників. 52. Особистісний аспект розвитку волі дошкільників. 53. Вплив дорослих на розвиток особистості дошкільника. 54. Роль однолітків у розвитку особистості дитини. 55. Психологічні основи статевого виховання дошкільників. 56. Діяльність і розвиток особистості дошкільника. 57. Загальна характеристика мотивів поведінки дитини. 58. Роль гри у розвитку мотиваційної сфери дошкільника. 59. Самосвідомість і самооцінка дошкільника. 60. Моральний розвиток дитини. 61. Шляхи і засоби організування і підтримання уваги дошкільників. Запропонувати ігри та вправи для розвитку уваги у дітей дошкільного віку. 62. Запропонувати ігри та вправи для розвитку пам’яті у дітей дошкільного віку. 63. Запропонувати ігри та вправи для розвитку мислення у дітей дошкільного віку. 64. Запропонувати ігри та вправи для розвитку уяви у дітей дошкільного віку. 65. Розвиток мовлення дитини раннього віку. Запропонувати ігри та вправи для розвитку мовлення у дітей дошкільного віку. 66. Умови розвитку здібностей у дошкільному віці. 67. Робота з обдарованими дошкільниками. 68. Умови розвитку навчальної діяльності дітей дошкільного віку. 69. Розвиток форм спілкування у дошкільному навчальному закладі. 70. Розвиток властивостей уваги у дошкільному віці. 71. Розвиток основних видів відчуття у дошкільному віці. 72. Розвиток сенсорних еталонів у дошкільників. 73. Розвиток цілеспрямованості вольових дій. 74. Мотиваційна готовність дитини до школи. 75. Емоційно-вольова готовність дитини до школи. 76. Розумова готовність дитини до школи. 77. Соціально-психологічна готовність дитини до школи. 78. Управління розвитком волі у дошкільників. 79. Управління розвитком самосвідомості у дошкільників. 80. Умови морального виховання особистості дитини. 81. Виховання моральних якостей у дошкільному віці. 82. Причини негативних особистісних утворень у дошкільників. 83. Формування психологічної готовності до школи у різних видах діяльності. 84. Розвиток особистості у старшому дошкільному віці. 85. Види іграшок і їх вплив на психічний розвиток дитини дошкільного віку. 86. Розвиток зображувальної діяльності у дошкільному віці. 87. Конфлікти між дітьми і їх причини. 88. Розвиток у дошкільників дій сприймання. 89. Емоційні порушення у дошкільників. 90. Особливості розвитку вольових дій дошкільників

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів із професійної педагогіки ґрунтується на ***компетентнісному підході***.

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, що базується на принципі кооперaційної звітності, обов’язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Визначення рівня навчальних досягнень та якості засвоєння відповідної навчальної дисципліни забезпечується системою поточного та підсумкового контролю.

Форми оцінювання ОК: *усна* (бесіда, повідомлення тощо); *письмова* (самостійна робота за варіантами, виконання індивідуальних завдань, розв'язування педагогічних задач тощо); *тестова* (за закритими тестами); *самоконтроль* (самооцінка, розв'язання кейсів тощо).

Підсумкова оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння питань самопідготовки, оцінка за виконання практичної роботи), тестовий контроль з кожного модуля, оцінка за самостійну роботу з кожного модуля та підсумковий контроль за результатами іспиту (форма комбінована: тестова, усна).

Згідно наказу №396 від 05.12.2011 «Про організацію та проведення підсумкового контролю (семестрового та державної атестації; І семестр 2011-2012 н.р.)»:

«….Загальна підсумкова оцінка з дисципліни визначається на основі середньозваженого бала за національною шкалою і виставляється у відомість обліку успішності та ІНПС (заліковій книжці) за двома шкалами оцінювання: національною і ЄКТС. Середньозважений бал (Сб) із дисципліни визначається на основі: встановленого *вагового коефіцієнта (ВК*) дисципліни (дорівнює 1, що згідно з робочою програмою розподіляється окремо за кожний вид роботи, наприклад, ВК за практичні заняття (ЛР, семінарські) дорівнює 0,5; тестовий контроль, МКР = 0,2; СРС (реферати, доповіді, виступи тощо); ІРС (розрахункова робота, графічна робота, участь у конференції, семінарі, олімпіаді тощо) = 0,1; екзамен (залік) 0,2 (останній вид роботи дорівнює 0, коли він не передбачений навчальним планом, тоді збільшується значення ВК на інші види робіт). Встановлення вагових коефіцієнтів за виконання усіх запланованих видів робіт, передбачених робочою програмою з дисципліни (практики), здійснює викладач, який читає дисципліну і складає робочу програму (програму з практики); *середньоарифметичного значення оцінок*, одержаних студентом за кожний вид роботи відповідно до робочої програми за національною шкалою…»

11.2. Поточний контроль за змістовими модулями

Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		ККР	Екзамен
Практичні заняття	Модульна контр.роб.	Практичні заняття	Модульна контр.роб.	Практичні заняття	Модульна контр.роб.		
12	6	32	6	28	6	4	6
Всього - 100							

Критерії та рівні навчальних досягнень студентів з курсу «Психологія»

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка		Критерії
A	**4,51-5,00**	**90-100**	**5**	***Відмінно*** – високий рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Знання основних положень матеріалу, історії проблеми, термінології; вміння здійснювати міжпредметні зв'язки, самостійно наводити приклади, продукувати ідеї, визначати прикладні напрямки використання теоретичного матеріалу. Виконання завдань з незначною кількістю неістотних помилок (однією-двома).
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			
	4,85	97			
	4,80	96			
	4,75	95			
	4,70	94			
	4,65	93			
	4,60	92			

	4,55	91			
	4,51	90			
B	**4,01-4,50**	**82-89**	**4**	***Добре*** **–** достатній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Знання основних положень матеріалу, історії проблеми, термінології; вміння здійснювати міжпредметні зв'язки з допомогою викладача. Переважає творчий виклад інформації (над репродуктивним). Виконання завдань вище середнього рівня: з кількома (трьома-чотирма) незначними помилками.
	4,50	89			
	4,43	88			
	4,36	87			
	4,29	86			
	4,22	85			
	4,15	84			
	4,08	83			
	4,01	82			
C	**3,50-4,00**	**74-81**	**4**	***Добре*** **–** середньо-достатній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Знання основних положень матеріалу, історії проблеми, термінології; вміння здійснювати міжпредметні зв'язки з допомогою викладача. Переважає репродуктивний виклад інформації. Середній рівень виконання завдань : з незначною кількістю (трьома-чотирма) суттєвих помилок.
	4,00	81			
	3,90	80			
	3,84	79			
	3,76	78			
	3,67	77			
	3,59	76			
	3,51	75			
	3,50	74			
D	**2,83-3,43**	**64-73**	**3**	***Задовільно*** **–** середній рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).	Домінує репродуктивний виклад інформації; труднощі в проведенні міжпредметних зв'язків навіть з допомогою викладача. Знання основної термінології. Виконання завдань нижче середнього рівня: з домінуванням незначних помилок, як домінуючих, над істотними
	3,43	73			
	3,36	72			
	3,29	71			
	3,22	70			
	3,15	69			
	3,07	68			
	3,01	67			
	3,00	66			
	2,92	65			
	2,83	64			
E	**2,51-2,75**	**60-63**	**3**	***Задовільно*** **–** рівень загальних і фахових компетентностей, оволодіння програмними результатами навчання (ПРН).визначається нижче середнього.	Домінує репродуктивний виклад інформації; труднощі в проведенні міжпредметних зв'язків навіть з допомогою викладача; знання основної термінології. Виконання завдань "нижче середнього" задовольняє мінімальні вимоги (репродуктивне відтворення вихідного інформаційного масиву навчальної дисципліни: ключових понять, принципів тощо).
	2,59	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,5	35-59	**2**	***Незадовільно*** – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного	Студент відвідує лекційні і практичні заняття (не менше 75% від загальної кількості), виконує більшість завдань для самопідготовки, за рекомендованою літературою й інструктивними матеріалами вивчає теоретичні питання, винесені на самостійне опрацювання, виконує й у встановлений термін здає індивідуальну

				вивчення дисципліни.	роботу, звертаючись за консультацією до викладача. Студент без допомоги викладача не може осмислити теоретичні питання і застосувати набуті знання на практиці; розуміє (у межах 50 % від загальної кількості) визначення основних понять, які вивчаються в курсі; за допомоги викладача виконує практичні завдання репродуктивного змісту; допускає помилки (не більше ніж 50% випадків від запропонованої кількості) під час виконання репродуктивних тестів множинного вибору. Студент не володіє програмними результатів навчання (ПРН).
F	0,00-1,99	1-34	**2**	***Незадовільно*** – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни.	Студент відвідує лекційні і практичні заняття (менше 75% від загальної кількості), не виконує більшості завдань для самопідготовки, у встановлений термін не здає індивідуальну роботу. Без допомоги викладача не може осмислити теоретичні питання, не розуміє визначення основних термінів з актуальних проблем біології (менше 50 % від загальної кількості), з допомогою викладача виконує лабораторні завдання репродуктивного змісту; припускається помилок (більше ніж 50% випадків від запропонованої кількості) під час виконання репродуктивних тестів множинного вибору. Студент не володіє програмними результатів навчання (ПРН), не вміє доходити висновків, не сформовано навичок ефективної самостійної роботи.

4. Політика курсу:

Базується на основних засадах академічної доброчесності та відкритості.

5. Інформаційне забезпечення

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Волков Б. С., Волкова Н.В. Детская психология. Психическое развитие до поступлення в школу : учебн. пособие. Москва : Владос, 2004. 342 с.
2. Волков Б.С., Волкова Н. В. Задачи и упражнения по детской психологии : учебное пособие. Москва: Просвещение, 1991. 144 с.
3. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 392 с.
4. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 392 с.
5. Детская психология : учебн. пособие для студентов педагогических ин-тов./ Под ред. Я. Л. Коломинского, Е. А. Панько. Минск : Университетское, 1989. 326 с.
6. Люблінська Г. О. Дитяча психологія : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів / Г. О. Люблінська. – Київ: Вища школа, 1978. 355 с.

7. Павелків Р. В., Цигипало О.П. Дитяча психологія : навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. – Київ : Академ-видав, 2008. 432 с.
8. Урунтаева Г. А. Дошкольная психология : учебн. пособие для студентов педагогических ин-тов. Москва: Академия, 2013. 337 с.
13. Эльконин Д. Б. Детская психология : учебн. пособие Москва: Академия, 2005. 384 с.

Додаткова

1. Барташнікова І. А., Барташніков О. О. Розвиток наочно-образного та логічного мислення у дітей 5–7 років. Тернопіль : Богдан, 1998. 72с.
2. Барташнікова І. А., Барташніков О. О. Як визначити рівень розумового розвитку дитини. Діагностика готовності дітей до навчання в школі Тернопіль : Богдан, 1998. 84 с.
3. Барташнікова І. А., Барташніков О.О. Розвиток уваги та навиків навчальної діяльності у дітей 5-7 років. Тернопіль : Богдан, 1998. 82 с.
4. Божович Л. И. Личность и ее формирование в детском воздасте Санкт-Петербург : Питер, 2008. 400 с.
5. Власова О. І. Педагогічна психологія.Київ: Либідь, 2005.
6. Волков Б. С. Волков Н.В. Задачи и упражнения по детской психологии. Москва : Просвещение, 1991.
7. Выготский Л. С. Вопросы детской психологии. СПб. : Союз, 1997.
8. Выготский Л. С. Собрание починений : В 6-ти т. / Под ред. Д. Б. Зльконина. Москва: Педагогика, 1982. – Т. 4.
9. Галигузова Л. Н. Ступени общения: от года до семи лет / Л. Н. Галигузова, Е. О. Смирнова. – М. : Просвещение, 1992.
10. Давыдов В. В. Проблеми развивающего обучения. Москва: Педагогика, 1986.
11. Заброцький М. М. Основи вікової психології / М. М. Заброцький. – Тернопіль : Богдан, 2001.
12. Задесенець М. П. Вікові особливості розвитку дітей і формування їх особистості / М. П. Задесенець. – К. : Вища школа, 1978.
13. Запорожец А. В. Избранные психологические труды. Москва : Педагогика, 1986.
14. Запорожець О. В. Психологія / О. В. Запорожець. Київ : Рад. школа, 1967.
15. Казарновська Г. Б., Долинна О.П. Загальна, вікова і педагогічна психологія: Збірник завдань / Г. Б. Казарновська, О. П. Долинна. – К. : Вища школа, 1990.
16. Карпенко З. С., Савін З.Я. Вивчення і розвиток уяви в дитячому віці. Коломия, 1996. 102 с.
17. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія : курс лекцій / В. П. Кутішенко. – К., 2005.
18. Павелків Р. В. Розвиток моральної свідомості та самосвідомості у дитячому віці : Монографія / Р. В. Павелків. – Рівне : Волинські обереги. 2004.
19. Поніманська Т. І. Моральне виховання дошкільників. Київ. 1993.
20. Приходько Ю. О. Розвиток відчуттів і сприймань у дітей дошкільного віку (сенсорний розвиток) Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова. 2001.
21. Развитие социальных эмоций у детей дошкольного возраста / Под ред. А. В. Запорожца, Я. 3. Неверович. Москва : Педагогика. 1986.

Карта забезпеченості літературою

№ п/п	Найменування джерела	Кількість примірників в бібліотеці ВНЗ / кафедри

1	Павелків Р.В. Цигипало О.П. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Академ-видав, 2008. 432 с.	12
2	Коломинский Я.Л., Панько Е.А. Детская психология : учебное пособие. Минск, Университетское, 1988. 400 с.	200
3	Волков Б.С., Волкова Н. В. Задачи и упражнения по детской психологии : учебное пособие. Москва: Просвещение, 1991. 144 с.	149
4.	Люблинская А.А. Детская психология: учебное пособие для студентов педагогических ин-тов. Москва. Просвещение, 1971. 415 с.	7

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Закон України «Про освіту» URL: http:// http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 (дата звернення 06.02.2019).
2. Закон України «Про професійно-технічну освіту» » [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text(дата звернення 12.01.2019). Назва з екрану.
3. Наказ МОН Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti (дата звернення 16.11. 2019).
4. http://www.edu-ua.net − освітня українська мережа
5. http://www.uchobe.net.ua − каталог навчальних закладів України
6. https://www.journals.elsevier.com/acta-psychologica - Acta Psychologica - електронний журнал з відкритим доступом (англ. мовою)
7. http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/fonds/univmag/poshuk.php3?them_key=%D3%EA%F0%E0%BF%ED%F1%FC%EA%E8%E9+%EF%F1%E8%F5%EE%EB%EE%E3%B3%F7%ED%E8%E9+%E6%F3%F0%ED%E0%EB – Український психологічний журнал (Київського національного університету імені Тараса Шевченка)
8. http://www.appsychology.org.ua/index.php/ua/arkhiv-vydannia - «Актуальні проблеми психології». Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С.Костюка НАПН України
9. http://psylib.kiev.ua/ - Психологічна бібліотека " Самопізнання і саморозвиток".